

**§52a fyrispurningur til
Kaj Leo Holm Johannesen, løgmann
um hví samgongan flytir lóggávuvald frá Løgtinginum til danskan ráðharra**

1. Hví leggur landsstýrið fyri Løgtingið lógaruppskot, hóast lögfrøðiligu serfrøðingarnir hjá landsstýrinum vísa á, at lógaruppskotið flytir lóggávuvald frá Løgtinginum til danskan ráðharra?
2. Er hetta ein leitur, ið landsstýrið ætlar at nýta framyvir, tá umræður líknandi lóggávu?
3. Hví leggur landsstýrið fyri Løgtingið lógaruppskot, hóast lögfrøðiligu serfrøðingarnir hjá landsstýrinum vísa á, at landsstýrið ikki kennur avleiðingarnar av uppskotinum, og at uppskotið fer at skapa eina “óyvirskoðiliga juridiska junglu”?
4. Mælir landsstýrið til, at seta í verk lóggávu, ið vísir til ES-fyriskipanir, ið ikki eru settar í verk í Føroyum?
5. Mælir landsstýrið til, at ES stovnar innan fíggarliga økið skulu hava heimildir at virka í Føroyum?
6. Hevur landsstýrið lögfrøðing/ar við serkunnleika innan fíggarliga lóggávu, ið er galdandi fyri føroysku peningastovnarnar?
7. Hvørji stig hevur lögmaður tikið fyri at fáa til vegna neyðuga serkunnleikan innan fíggarliga lóggávu?
8. Fer lögmaður at taka stig til, at fáa til vega neyðuga vitan um lógaruppskotini (nr. 115, 116 og 117), áðrenn hesa fara til víðari viðgerð og atkvøðugreiðslu á Løgtingi?
9. Hvussu ætlar landsstýrið at fyrihalda seg til støður, har Danmark flytir sítt lóggávuvald til ES, meðan Føroyar enn er undir danskari lóggávu, so sum vit síggja á fíggarliga økinum nú?

Viðmerkingar

Álvarsom inntriv og stór ivamál eru við teimum uppskotum til broyting í lóggávuni fyri peningastovnarar í Føroyum – lov om finansiel virksomhed – ið landsstýrið hevur lagt fyri Løgtingið. Talan er um eitt stórt og umfatandi lógarverk, har lógarbroytingar og viðmerkingar eru samanlagdar 1.620 síður.

Hoyringssvarini til málið, frá leiðandi lögfrøðingi hjá Løgmannsskrivstovuni og frá deildarstjóra á Lógardeildini hjá landsstýrinum, vísa eisini á stór ivamál í samband við málið. Víst verður m.a. á, at uppskotið flytir lóggávuvald frá Løgtinginum til danskan ráðharra. Víst verður orðarætt á, at uppskotið gevur: “ein serdeilis víðan blancokekk til danskt ministerium uttan nakran kontroll frá føroyskari síðu við hvat hendir”. Eisini verður víst á, at “soleiðis sum §2 er orðað er tað ráðharrin, sum ásetir hesar reglur í kunngerð...tvs. at hesar reglur kunnu setast í gildi uttan at Løgtingið skal viðgera tær fyrst.”

Víst verður víðari á, at landsstýrið ikki kennir avleiðingarnar av lógaruppskotinum. Hetta er ein álvarsom støða. Ítøkiliga verður víst á: “Vit eru her á veruligari “tekniskt juridiskt” ótryggari grund, sum ikki gerst minni ótrygg av, at vit vanligu juristar ikki duga at lesa tekstin.” Eisini verður víst á, at: “Satt at siga ræðist eg lógaruppskotið, tí tað kann skapa fyridømi fyri øðrum økjum í Føroyum og kann gera eina óyvirskoðiliga juridiska junglu, sum vit ikki finna runt í. Okkum manglar at klókastu juridisku heilarnir í ríkinum innan ES rætt, danskan statsforfatningsrætt og serføroysk viðurskifti gera eitt grundleggjandi álit um, hvussu vit håndtera støðuna har Danmark so at siga fer burtúr ríkinum og bara vit eru eftir.”

Tað, at Danmark flytir sítt lóggávuvald fyri peningastovnar til ES, meðan Føroyar - ið eru uttanfyri ES - framhaldandi hava latið lóggávuvaldið fyri føroyskar peningastovnar til Danmark, ger støðuna ómetaliga fløkta.

Lógaruppskotið gevur tí eisini trupulleikar í sambandi við, at víst verður til ES-fyriskipanir, ið ikki eru í gildi í Føroyum, og kann geva ES-stovnum heimildir í Føroyum. Eisini verður í lógaruppskotinum víst til ásetingar, ið eru í uppskotinum orsakað av breiðum semjum millum donsku politisku flokkarnar, samstundis sum føroysku politisku flokkarnir als ikki hava fingið móguleika at viðgera málið, áðrenn hetta varð lagt fyri Løgtingið.

Sum heild er málið alt ov illa lýst, og greitt er, at landsstýrið leggur lóg fyri Løgtingið, ið landsstýrið ikki kennir avleiðingarnar av.

Tað er sjálvandi alneyðugt, at landsstýrið tryggjar sær neyðuga serkunnleikan, og neyðuga innlitið í avleiðingarnar, áðrenn fíggarlig lóggáva verður sett í verk her í Føroyum. Tí annars enda vit í eini støðu har Løgtingið setir í verk lóggávu, ið vit ikki kenna avleiðingarnar av, og sum landsstýrið ikki er ført fyri at umsita eftirfylgjandi. Í hesum føri verða umfatandi heimildir enntá fluttar úr Føroyum til Danmarkar/ES. Hetta kann sjálvandi ikki góðtakast.

Fyri at fáa lýst hetta álvarsmál, verða hesir spurningar settir løgmanni.

Á Løgtingi, 20. mars 2015

Kristina Háfoss

Løgtingskvinna fyri Tjóðveldi